

kisdobos
1977. DECEMBER
MEGYEI KÖNYVTÁR
KAPOSVÁR

KONCZEK JÓZSEF

December

Iskola kapuján
betoppan December.
Hozzák a fenyőfát,
csillog friss derekkel.
Piros arcunk, halihó!
Mint az érett alma.
Te meg, öltözz, dió,
ezüstbe, aranyba!
Öltözött már rég az erdő
süppedős fehérbe.
S most hozzák a nagy fenyőt
lovas szekéren.
Hej, fenyő! Ismerős!
Nyáron a tisztáson
az egész őrs
körülötted játszott.
Gyere hát, fenyőfa!
Díszitünk gazdagon.
Mosolyogjon alólad
játék, nagy halom!

CSIKÓS JÓZSEF VERSEI

Hej, haj...

De kevés örömöm!
Itt élek — Ürömön.
Domb alatt kis sziget,
de nem ám Szigliget.
Se sás, se Balaton,
se nád, se ladikom,
csupán egy kőbánya,
vigye el a kánya.

Téli tál

Hóembernek
hó-dara
kakaóval
jó falat.

Hó-fiaknak
hó-leves,
benne finom
hópehely.

Hó-lovaknak
hó-abrak
a lehulló
hóharmat.

Jó pihenést, vidám szórakozást, térdig érő friss havat kívánunk a téli szünetre minden kedves olvasónknak — Karácsonyra pedig kellemes ünnepeket és sok ajándékot*

Orosz István rajzai

Nagy Katalin: Bemutatom a családom 5.

A naptár szerint december végére esik karácsony. Nálunk már javában tart. Mert például amikor azt kérdi a nagyanyám: „Mit kérnétek gyerekek, ha egy jó tündér teljesítené a kívánságotokat?" — én tudom, hogy a karácsonyi ajándékozáshoz gyűjt adatokat. De Öcsi nem tudja, és azt válaszolta:

— Egy lovat kérnék.

Ezt nem tréfából mondja, Öcsi lótenyésztő lesz, ha megnő, és addig is gyakorolni szeretne. Már tárgyalt is a falusi nagybátyánkkal a ló áráról, és a házfelügyelővel a ló elhelyezési lehetőségéről. Mindkét tárgyalás eredménye lesújtó volt, így Öcsi megörült a tündérnek. Nagymamám viszont elszomorodott, hogy nem sikerült a keresztkérdés. Hogy megvigasztalódjék, én azt válaszoltam:

— Egy pulóvert szeretnék.

Ez egyáltalán nem igaz, nem szeretnék pulóvert, mert viszket benne a hátam, de tudom, hogy a nagyanyám már megvette. Ott van a kamrában, neylon zacskóban, a baracklekvár mögött közvetlenül.

Ugyanis mindenki dugdossa az ajándékát. Én is akartam, csak torlódás támadt az ajtóban akkor délután. Az előszobában már félhomály volt, én lopakodtam a nagyszoba felé, hogy a könyvszekrényben elrejtsem a könyveket; azt vettem a családtagoknak. Gondoltam, ez igazán cseles rejtekhely, a könyvszekrényben senki nem kutat könyv után. Mert például a lexikonok mögött a barackpálinkás üveg bújik, anyu vette apunak. Ahogy ott kúsztam a sötétben, az ajtóban összefutottam a nagyapámmal. Biztosan ő is dugdosni akart, mert beugrott a kamrába, amikor meglátott engem. Én a fürdőszobába ugrottam be. Álldogáltam türelmesen, hadd intézze el a dolgot nyugodtan a nagyapám. De ő nem intézte egyáltalán. Egy kofferen ült és diót evett, a fürdőszoba ablakból átlátni a kamrába. Én legfeljebb fogat moshatok titokban a rejtekhelyemen,

inkább átmentem hozzá. Kértem egy kis diót én is, és megmondtam, a könyveket akarom most eldugni éppen. Cserébe ő is elmondta a titkát: a barackpálinkás üveghez indult, belekóstol minden délután. Karácsonyra éppen kiürül. Jó tréfa lesz, ha a nagyanyám majd elővesz az üres-üveg-ajándékát. Minden évben barackpálinkát ad nagyapámnak karácsonyra, csak eddig teli-üveggel; így legalább változatos! Én nem mondtam meg, hogy ez most véletlenül anyu ajándéka apunak; én tudok titkot tartani.

Apu ajándéka után nem érdemes kutatni, ő is könyvet vesz mindenkinek, kizárólag csillagászati témákat. Apunak a csillagos ég a szenvedélye, ő olvassa az összes könyvet úgyis. Kíváncsi vagyok, a pólyás testvéremnek mégis milyent vesz?! Biztosan a Göncölszekeret vagy a Nagymedvét, esetleg a Fiastyúkot. Tulajdonképpen a csillagokkal is lehetne játszani...

Anyu napok óta ideges, nekem megsúgta az okát. Elfelejtette, hogy hova dugta a lila pulóvert, amit a nagyanyámnak vett, de ne mondjam senkinek. Én csak Öcsinek mondtam, ami tiszta szerencse, mert ő rögtön tudta, hova lett a lila pulóver. A nagymama visszavitte az üzletbe kicserélni, mert utálja a lila színt, és fél, hogy ünnep után nem kap mást. De ha kicserélte, visszadugja majd Öcsi szekrénye aljába. A pulóvert tulajdonképpen Öcsi találta meg, csak akkor nem vette észre hogy pulóver, hanem azt hitte, hogy a tornazsák és elvitte az iskolába.

Öcsi különben mindent tud, hogy ki mit vett és hová dugta, Öcsi ugyanis leselkedik. Mi viszont egyáltalán nem tudjuk, hogy ő kinek mit vett és hová dugta, ezért kicsit aggódunk. Mindannyian emlékezünk a tavalyi karácsonyra ugyanis. Öcsi akkor nagytatának két méter ragasztós tapétát vett drágán, mert megmondta az árát is. Nagymamának díszes rajzmappát vett, apunak egy tálca primőr paradicsomot, anyunak élő papagájt. Nekem a takarékbetétkönyvét adta, ami teljesen üres volt. Azt mondta, a fenti ajándékokra elköltötte az összes vagyonát, de ha esetleg valakitől pénzt kapna karácsonyra, rám költi a felét nyomban.

Anyu ott a karácsonyfa alatt fakadt sírva, apu és a nagyapám kimentek a konyhába nevetni. Nagyanyám meg rögtön nevelni kezdett bennünket, pedig én nem csináltam semmit, de nálunk mindig nagyban történik a nevelés. Azt mondta a nagyanyám, hogy mi nem tudunk ajándékozni. Az ajándékozás nagy körültekintést igényel, meg kell figyelni, hogy kinek mi szerez örömet. És az ajándék értéke nem az árától függ, egy jó ötlettel akár ingyen is lehet örömet szerezni. Én nagyon figyelhettem rá, hogy még most is emlékszem a szavaira. De Öcsi egyáltalán nem figyelt, azt kérdezgette folyton, mikor vacsorázunk már. Hát azért vagyunk izgatottak, milyen ajándékot talál ki az idén?!

Tegnap aztán megtudtuk.

Öcsi kihirdette, hogy öt órára mindenki legyen otthon. Nagy meglepetés következik, az ő karácsonyi ajándéka. Olyan ajándék az, ami az egész családnak szól, és mindenki örül neki, az biztos!

Öt órakor együtt ült a család a nagyszobában, még Szilviát is behozták, pedig neki mindegy, mert négy hónapos. Érdeklődéssel néztünk Öcsire. De ő csak hallgatott, meg se mozdult. Nem volt nála csomag, semmi!

— Egy szavalatot kapunk ajándékba?! — gyanakodtam, de a nagyanyám leintett, hogy ne csúfoljam a kisebbet.

Öcsi csak taposta az egyik cipőjét a másikkal és folyton azt kérdezte, hány óra. Már apu se győzte az izgalmakat, úgy felelt neki, mint a pontos idő:

— Tizenhétóra, öt perc, tíz másodperc... tizenhétóra, öt perc, húsz másodperc... tizenhétóra...

Csöngettek. Öcsi úgy rohant ajtót nyitni, hogy majd elbotlott a saját lábában. Sokáig nem jött vissza. Aztán meg nem akart véget érni, mert nyolc ugyanolyan jött be az ajtón utána, mint ő, és egy nagyobb: Magdi, az osztálytársam. Szépen köszöntek, aztán csak rendezgették a soraikat, féltem, hogy talán énekléshez készülődnek. Akkor Magdi meglökte az öcsémet, és attól megszólalt végre.

— Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok az egész családnak!

A nagyanyám rögtön meghatódott, mert Öcsi életében nem mondott még ilyen hosszan illedelmes mondatot. A nagyapám is meghatódott, köszörülte a torkát, úgy kérdezte:

— És a kedves vendégekben kit tisztelhetünk?

— Ők a Fehér farkasok — tájékoztatta Öcsi készségesen.

— Igazán? Nem is látszik — csodálkozott a nagyanyám.

— Pedig azok. És én is fehér farkas vagyok — bizonygatta Öcsi, kicsit dadogott.

— Hallod anyu? Te tudtad ezt? — viccelődött apu, de anyu nem vicces, villámlott a szeme.

— Jaj, de bután megy a dolog — mérgelődött Magdi, aztán ő magyarázott. — Tetszik tudni, ez a kisdobos őrs. Öcsi őrse. Az a nevük, hogy Fehér farkasok. Én vagyok az őrsvezetőjük.

— És? — kérdezte anyu kicsit türelmetlenül, de nem csoda, Szilvia bepisilt az ölében, talán a farkasoktól ijedt meg, de lehet, hogy csak szokásból.

— És én ezt adom nektek karácsonyi ajándékba: nektek adom az őrsömet — jelentette be Öcsi, olyan ünnepélyes volt a hangja, mint a déli harangszó.

— Ez igazán nagyszerű! — örvendezett apu. — Szép nagy család leszünk. Majd kérünk egy nagyobb lakást is. Esetleg felfújható uszodát, oda elférünk.

— Hogyhogy nekünk adod az őrsödet? — kérdezte anyu, ő mindig ilyen kérdezősködő.

— Tetszik tudni nálunk az úttörőcsapatban van „egy őrs — egy család" — mozgalom. Öcsi azt mondta, az ő családja patronálja az őrsöt szívesen. Merthogy tetszenek szeretni a sok gyereket — hadarta Magdi.

— Az igaz! Szeretjük a gyerekeket! — bólintott rá a nagyapám.

— És nagyi a múlt karácsonykor azt mondta, hogy jó ötlettel ingyen is lehet örömet szerezni a családnak — mondta fel Öcsi a tavalyi leckét; mégis figyelt akkor, úgy látszik. És még megkérdezte: — Ugye örültök az én karácsonyi ajándékomnak?

Apu azt felelte igen, anyu azt mondta, tisztába teszi Szilviát. Nagyanyám meghívta a családi őrsünket málnaszörpre a konyhába. Nagyapám máris mesélni kezdett nekik katonakori élményeket; örült, hogy olyan figyelmesen hallgatják. Mi is örültünk, hogy mostmár nem nekünk kell hallgatni figyelmesen.

MIKULÁSI FURCSASÁGOK

Írta: Gyárfás Endre

Rajzolta: Vida Győző

ELEFÁNTBÁNAT

Panaszkodik az elefánt;
röstelli, hogy nagy a lába,
ha kirakja a cipőjét
mikuláskor ablakába.

De ha másnap ajándékkal
színültig telt cipő várja,
örülhet az elefánt, hogy
olyan nagyra nőtt a lába.

MUZSIKUSOK

— Mikulás, Mikulás —
így sóhajt a pikulás —,
hozzál nekem trombitát,
mint jómagam, akkorát!

— Mikulás, Mikulás —
így sóhajt a trombitás —,
hozzál nekem pikulát,
mint az ujjam, akkorát!

TÖPRENGŐ

Írt a kisegér gyönyörű levelet:
„Hozzál valamit, Mikulás, ha lehet.
Más egyebet én nem is kérek:
macskariasztó készüléket."

Kapart a cica is gyönyörű levelet:
„Hozzál valamit, Mikulás, ha lehet:
más egyebet én nem is kérek:
ennivaló kis egérkéket."

Töpreng a Mikulás, kóvályog a feje . . .
Ekkora nagy gondban ki osztozik vele?

Tarbay Ede

Erdei találkozások

Második esztendeje táboroztak itt.

A tisztás olyan volt, akár egy szabályos kör, és benne egy kisebb, fenyőfákkal.

Három irányból vezetett ide út, ebből kettő a patakot követte, ha felfelé haladtak, meredek oldalra láttak, meg is mászták a barlangok miatt, míg lefelé egy másik tisztás lapult, valóban lapult, mert alig vették észre, az erdészházzal, ahonnan vizet hoztak.

A harmadik, szekerek vágta csapás a falut vette célba, de ezen legalább egy órát gyalogoltak.

Abban a csendben, ami körülvette őket, jó volt időnként megmártózniuk, úgy érezték, ilyenkor megtisztultak, elrendeződnek gondolataik.

Az erdész, amíg a vizet húzták, nézte őket.

— Mély e kút, ugye?

Nem néztek bele eddig, csak azt érezték, hogy fárasztó a vizet kiemelni, de most a káva fölött át kellett hajolni.

A sötétedő kürtőben alig látták, hogy hol van a tükör, ahonnan visszanéznek, önmaguknak is ismeretlenül.

— Valóban mély — fordultak hátra, és az erdész bólintott:

— Ugye?

Leült, sodort egy cigarettát, a dózni összekattant, és máris fújta a füstöt maga elé.

— Minél mélyebb, annál jobb a víz. Mindent kiszűr, és hidegebb, mint egy forrás. Télen se fagy be, és ez nagy dolog. Az állatok is innen kapnak inni, amikor a patak lemerevszik, mert a patak, az télen zárt világ.

Az erdő fölött madarak repültek, testük követte a tisztás hullámvölgyét, ereszkedtek és fölemelkedtek.

— Már készülődtek. Most próbálgatják az erejüket, látják? Idejöttek, lerakták a fészküket, megültek a tojásaikon, a fiókákat nevelték, de aztán mennek. Ilyenek ezek, de mindig visszajönnek. Mert a születés a meghatározó. Itt keltek ki, itt vannak igazán otthon, dél felé csak a hideg elől mennek. Mert mi kényszeríti őket ide vissza? Ahol kosztolni tudnak télen, tudnának nyáron is... És mégis jönnek, mert az igazi világuk ez.

Mozdult a széken, nyúlt a poharáért.

— Hozzanak egy kis vizet abból a frissből.

Egyszerre mentek, egyszerre fogták szinte, s ahogy az ivást befejezte az erdész, bólintott nekik.

— Köszönöm. Menjenek.

Hallgattak, fogták a vödröket és vitték, s csak később jutott eszükbe, nekik kellett volna valamit megköszönni.

De a favágókkal is így jártak.

A lankásabb hegy túlsó oldalán csattogatták a fejszéiket hajnal óta. A hangból nem sok verődött át hozzájuk, de azért tudták, föl kell kerekedni, megkerülni az erdőt, mert arrafelé nem vitt egyenes út.

Odaát öten voltak, borostásak, felgyűrt ingujjakkal, izzadságtól megtapadt szárnyakkal.

Ha végeztek egy-egy fával, odébb mentek, vizsgálódtak, hogy melyik következzen, s csak aztán vágtak.

— Nem mindegy ám — mondták, amikor szalonnáztak —, hogy melyiket döntjük.

— Ezek itt betegek.

— A többinek meg élni kell, hát vágjuk.

— Épp úgy, mint a vadászok a vadat.

— No már az erdészet vadászait mondjuk.

— Mert azok tudják, melyikre mikor kell lőni.

— A fa csak él. A vad emlékezik. Mi meg egy kicsit előre gondolunk. Ezért is kell rendet teremteni.

— Mert, ami beteg, jobb, ha helyet ad másnak.

— Ami beteg, azon túl kell lépni.

Az egyik szalonnát kínált, erre a többi is, a bicskájuk hegyére szúrva adták, együtt a késsel.

— Tessék, egyenek.

Szokatlan volt, hogy az erdész is, ők is magázzák őket, holott még gyerekek, akik éppen csak lendülni készülődnek, hogy a világban nagyobb részük legyen.

— De az ember, az más — mondta az első —, az ember tudja, hogy mi. Vagy legalábbis az a jó, ha tudja. De ha tudja, a maga gazdája, tereli magát, tereli, s nem bitangol.

Ránézett a többire.

— Ideje folytatni.

A szalonnának épp a végére értek, visszaadták a bicskákat, s ők is mentek, nyomukban a halkuló csattanások.

Ahol a patak időnként megáradt, kövérebb volt a fű, mint másfelé.

A legöregebbel ott találkoztak volt.

Szétszéledtek a birkái, amíg faragott, időnként rájuk szólt, olyankor összeverődtek, s ebben a kutyája is segített neki.

Egy botot forgatott a kezében, arra vésett, időnként egy kicsit eltartotta, és ilyenkor hunyorgott.

— Hogy kitől tanultam? Magam sem tudom. Egyszerre csak faragni kellett, tudják? Igaz, előtte éveken át az ujjaim hegyében éreztem már mindent. A madarakat, levelet, indákat. Mert lapogattam, ami az apámé, a nagyapámé volt még. Az ustorukat, a borotvatartót, tükröt, a botjaikat, és mindent, amijük volt a házban. Talán az ujjam hegyén át jött belém, aztán egyszerre minden visszafordult.

Megint kiáltott egyet a birkákra, s kutyája is felkerekedett, megkerülte őket, irányba terelte, egy csomóba, azután leült.

— Jó ez, de az ember sokat van egyedül, ha meg egyedül van, tegyen is valamit. Énnekem ez megy. Virágok, huszár, betyár, csillagos ló. Mert az ember ne nézzen csak bele a világba, ha mást nem tesz, legalább egy botot fogjon, és azon változtasson egy keveset. Mert ez is most már más, mint reggel volt — s felmutatta.

A levelek és csillagok között leányok voltak, lovak és legények, s az egész mintha egy fa lombjában lenne.

— Szép — mondták.

— Akkor a maguké...

Ahogy felállt, azt mondta:

— Ne köszönjék. Nekem jó, hogy megint faraghatok.

S ezzel otthagyta őket, bement az erdőbe, hogy botnak való faágat keressen.

Most harmadik éve jönnek ide vissza, emelkedő álmaik közé, ahol mind a heten együtt tudnak szállni.

Szentmihályi Szabó Péter

Mókusbál

Minden állat téli vackán
pihen télen, ott szuszog,
zajonganak fent a nagy fán,
mulatnak a mókusok.

Rozsdabarna farkuk billeg,
kis körmük meg kalapál,
a mókuslány csókkal illet
egy lovagot, s áll a bál.

Van ott dió, mogyorócska,
kis bogyó és nagy bogyó,
mókus-zenét közvetít a
Mókus Lajos-rádió.

De a rádió adását
megszakítja hirtelen:
"Légiveszély!" — s meg is látják
a nagy vércsét odafenn.

Megszakad a mókus-nóta,
szétgurul a sok bogyó,
szétrebbennek mély odúkba,
megszűnik a dáridó.

Az ifjú pár örül ennek,
lent sötét van, néma csend,
összebújva enyelegnek,
míg a vércse, míg a vércse
éhesen száll odafent.

Kiss István rajzai

Énekverseny

Mostan kedvem kerekedik,
Elmém azon töprenkedik,
Hogy im dalra kéne kelni,
Ideje volna énekelni;
Szavaim számban olvadoznak;
Beszédim bátran buzognak,
Nyelvem hegyén hajladoznak.

Mig atyám ezeket fújta,
Fejszenyél-faragva, fúrva,
Anyám meg oktatott erre,
Ujján orsóját pörgetve,
Én poronty a pallón ültem,
Körülötte forgolódtam,
Térde előtt rosszalkodtam.

Dalt nekem a fagy is mondott,
Éneket az eső ontott.
Más dalaim szél terelé,
Tenger habja hozta elé,
A madár is szókat szerzett,
Fák teteje varázsverset.
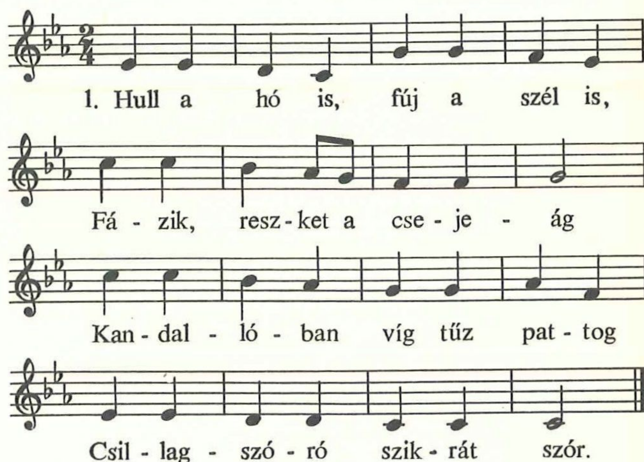
Így énekelgetett öregapó. Mi, a padlón üldögéltünk. Síléceinket a faháznak támasztottuk. Bent melegedtünk a házban. Szűrcsölgettük a teát, és hallgattuk apót, aki a Kalevalából, a finnek nagy hőskölteményéből, eposzából mesélt.

Tudjátok, Juokahajnen énekversenyre kelt az öreg Vejnemöjnennel. A komoly öregnek hét országra szólt a híre, milyen híres dalos! Legénykedett az ifjú, de aztán rázendített a mi öregünk, a tavak kicsaptak medrükből, a föld rengett, rézhegyek megreszkettek, szétrobbantak roppant szirtek, nagy kőszálak szerte szálltak, parti kövek kettéváltak. Beleénekelte varázsénekével a hencegőt a mocsárba, már iszap érte annak a szakállát, amikor könyörgőre fogta. Akkor aztán visszadalolta őt a földre a mi öregünk. Juokahajnen elszaladt tüstént. Nem volt párja az öreg, komoly Vejnőnek. Ha a „kantelét" megpendítette, zengett az erdő!

— Öregapó! Mi is rendezzünk énekversenyt, légy te a bíránk! — mondta Mikkó, a szőke finn fiú.
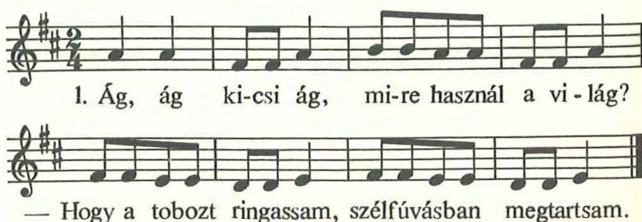
— Nem bánom — mosolygott bölcsen Öregapó, bajusza alatt. Mi, vendégek örvendeztünk: — Énekverseny lesz!

— Csak sorjában! Mikkó, te kezdd el! Finn dalt dalolj!

Fenyő ágon angyalhaj van.
Gally, ha rezzen a csengő szól,
Jutka, Bandi nézi, ámul:
Csillagszóró szikrát szór.
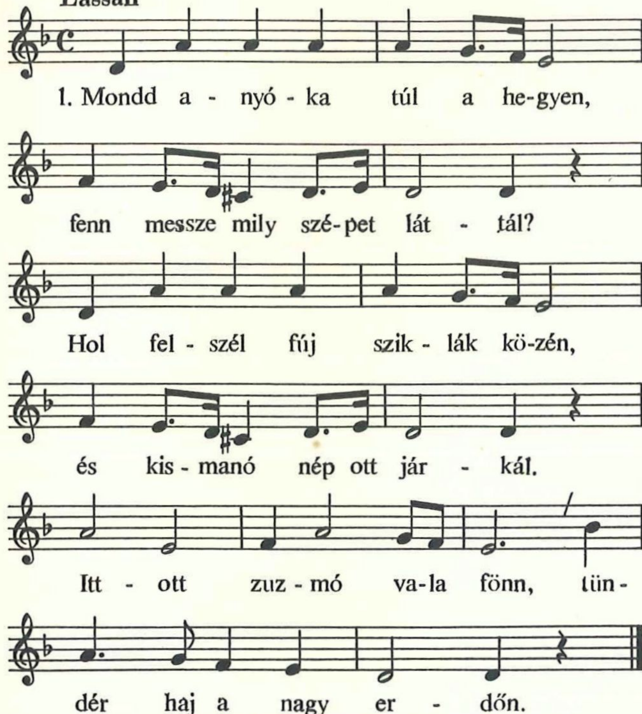
— Jó volt! Most szibériai rokonunk, a kis Dárja Alekszejevna a marik földjéről, te következel!

Hát, te ha lehullsz, kicsi toboz mire jutsz?
— Majd az erdő befogad, fa tövében helyet ad.

Erdő, mire nősz, hogyha jön a hideg ősz?
— Matvejka, ha látogat, tűzrevalót válogat.

— Északi szomszédunk, pöttöm Frikk, Norvégiából, milyen dalt tudsz?

Arra vágyik ifjú szívem, fenn messze távoli tájra.
Arra mennék, jaj nem lehet, arra madár sose szállna.
Itt-ott zuzmó vala fönn, tündérhaj a nagy erdőn.

— Hát te, kedves, távoli déli vendégünk, hoztál-e dalt magaddal, Vitéz Jancsi?

— Hoztam bizony, kedves északi barátaim, dobjatok még rőzsét a tűzre, hűvösödik. Hallgassátok dalomat.

Fenyő ünnep immár eljő,
Érkezik az új esztendő.
A fenyőfa csak pompázik,
Míg a többi dermed, fázik.

Szép a fenyő télen nyáron,
Sose lepi dermedt álom,
Míg az ágán jég szikrázik,
Üde zöldje csak pompázik.

No öregapó, válaszolj, kié volt a legszebb? — kérdeztük izgatottan, ahogy az utolsó dallam elzendült. De Öregapó — nem volt sehol. A szobácskában sötét volt, csak a tűz parázslott. Az ajtóhoz siettünk. A csillagfényben megláttuk.

Vejnemöjnen apó! Tudtam, hogy csak ő lehetett. Azért mosolygott annyit!

Komoly öreg Vejnemöjnen
Fogja szalma paripáját,
Babszár testű karcsú lovát,
Táltosa száját fölzablázza,
Fékezi fejét a gyöngynek,
Oszt' hátára fölkap ottan,
Rugaszkodva lóra pattan.

Hajt szaporán, szűköl a szán,
Igyekszik Vejnöle haván.
Ló futóban, szán szökőben;
Hajt immár a tengerhátra,
Véghetetlen vízhatárra...

Birkás Ákos rajza

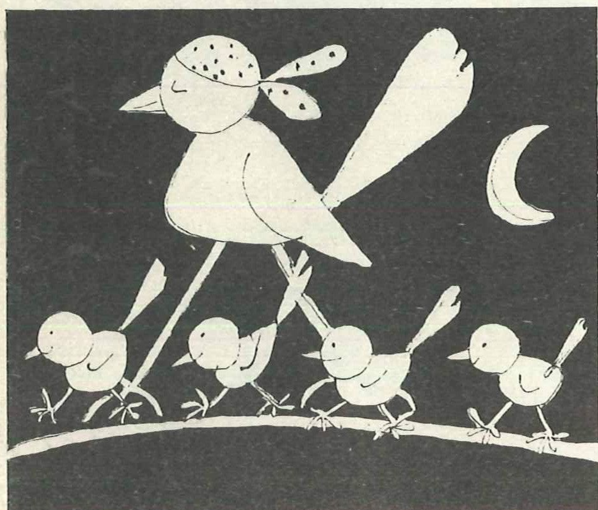
FAZEKAS LÁSZLÓ

Kislile táncol

Csak a csillag szeme pislan
a bozóton át,
ágakon vékony üvegzene illegeti
ma magát,
picike fodrain kislile táncol,
jég-ágon libben, úgy viháncol —
Micsoda tánc!
Az ágboga lánc
csördül, csikordul alatta,
hajló vessző ott marasztja.

Kislile lelkem,
csakhogy rádleltem!
Rémít a sűrű, tollas homály,
lomha ködgömbje
szilárdul tömbbe —
Fagy jön most éjszaka már.

Kislile térül,
a bozót sötétül,
kislile fordul
és a bokorbul
kislile lépked,
pityegve jár:
csibéit hívja a lile-madár.

TAMÁSI ÁRON

Hegyi csata

A nyáj fölött, messze a magosban, keringett a sas. Puhán körözött a tompuló alkonyati fényben, úgy siklott, mint az acél. Ő még láthatta volna onnét felülről a napot, ki a zöld hegyek mögött a földi világ számára már lehanyatlott. Úgy lehet, inkább mégis a juhokat nézte s főleg az ugribugri bárányokat, kik elkésve születtek, s bizony még gyengécskék voltak ebben az erős hegyi világban.

A tolvaj sas tudja az ilyent.

Sokszor keringett már felettük, pedig nem több, csak egy hete, hogy itt van a hegyi legelőn a nyáj. Egyik nap telik a másik után, a bárányok nőnek, s erősebbek lesznek egyre.

A tolvaj sas tudja ezt is.

De odáig még egyszer sem bátorodott, hogy mint a nyíl, lecsapjon valamelyikre a kisebbek közül. Olyan alkalmat szeretne, amikor nincs a bárányok mellett senki, mert egy sapkás ember mindig ott van.

Lassan béalkonyodik.

Minden bárány odahúzódik az öreg gyapjasok melegébe.

A sas elrepült már, elrepült a nap is. Béállott a csend. A füveken a gyöngyharmat csillog, s a távolban mormol a folyó.

— Szép itt! — gondolta András.

Ő volt a sapkás ember, kit a sas nem szeretett. A juhok annál jobban szerették, sohasem dobta rájuk a botot, minek a végén nagy feje volt. A kutya is szerette, a kicsi Fütty, ki vándor állat volt, s kit az országútról fogadott fel András, öt héttel ezelőtt.

— Gyere, Fütty! — egyezkedtek most is.

— Megyünk, megyünk a hajlék alá! — ugrándozott Fütty.

Csakugyan hajlék volt, ahová mentek: deszkák hajlottak két rúd között a közfára. Ennek az oldalában hált András, amióta itt van. Ha lehetett, Fütty is idehúzódott, bár a becsület úgy kívánta volna, hogy juhok között töltse az éjszakát. András azonban hasztalan tanította az első napokban. Fütty inkább inas akart lenni, mint mester.

Megtelepedtek a hajlék alatt, s ettek.

A vacsora végén Füttynek a füle egyszerre meghegyesedett, majd a hajlék elejébe kiugrott, és hármat így kiáltott: — Vá! Vá! Vá!

Aztán visszafordult, s nézte Andrást.

Valaki jött.

Ahogy közeledett, Fütty egyre beljebb húzódott a deszkák alá.

Az öreg Gergely volt, a tavalyi vállalkozó. De nemcsak a tavalyi, mert húsz esztendő óta ő fogadta fel minden esztendőben a juhokat, s őrizte ezen a tájon. Aztán megromlottak a lábai; s a sok nyirkos hideg, mit kiszípott a földből, kínozta a csontjait is.

— Há megvagy, András? — kérdezte.

András felállt, kezet fogott az öreggel, s úgy mondta:

— Meg. Vártam magát.

— Nem tudék hamarébb jőni. Az asszony öt napja jajgat.

— Tán nem beteg? — kérdezte András.

— Abbiza igen.

— S otthagyta?

— Nem vagyok orvos.

A nyáj felé fürkészett a derengésben, majd csendesen szólt:

— S megegyeztünk vót mi ketten.

Igaz, megegyeztek volt; s az egyezség alapján várta András, egy héten keresztül, hadd mutassa meg az öreg a hegyi birodalmat, az erdők titkait, a legelőrészek természetét.

— No, üljön le, s egyék valamit! — mondta András.

— Mi van a háznál? — kérdezte Gergely bácsi.

— Hagyma s szalonna.

Leült az öreg, nagy tempósan evett; s közben eléjött Fütty is, odaállott melléje.

— E mi? — kérdezte.

— Kutya — mondta András.

Az öreg odavetette Füttynek a szalonnabőrt, próba gyanánt. Fütty elkapta, s kidülledt a szeme, úgy ette azt a kicsit.

— Csakugyan kutya! — mondta Gergely bácsi. — Ugatni tud-e?

— Attud.

— S hogy?

— Azt mondja, hogy „vá, vá, vá".

— Úgy lehet, Kőhalomba tanóta ... — jegyezte meg az öreg.

Kacagtak mind a ketten.

Aztán Fütty visszahúzódott a hajlék oldalába, s a két férfiú csendesen beszélgetni kezdett. Mint a hajósok, kik bárkában ülnek, a viharzó tengerről beszéltek inkább. Elmúlt viharokról s eljövendő viharokról. Az életről, mely szorongva telik, s minek a vize olyan különös színekben játszik egy idő óta ...

Hej, ha megérhetném, te András! — mondta az öreg.

— Mit, Gergely bácsi?

— Hogy feljőjön a nap!

— Hát holnap reggel feljön — mondta András.

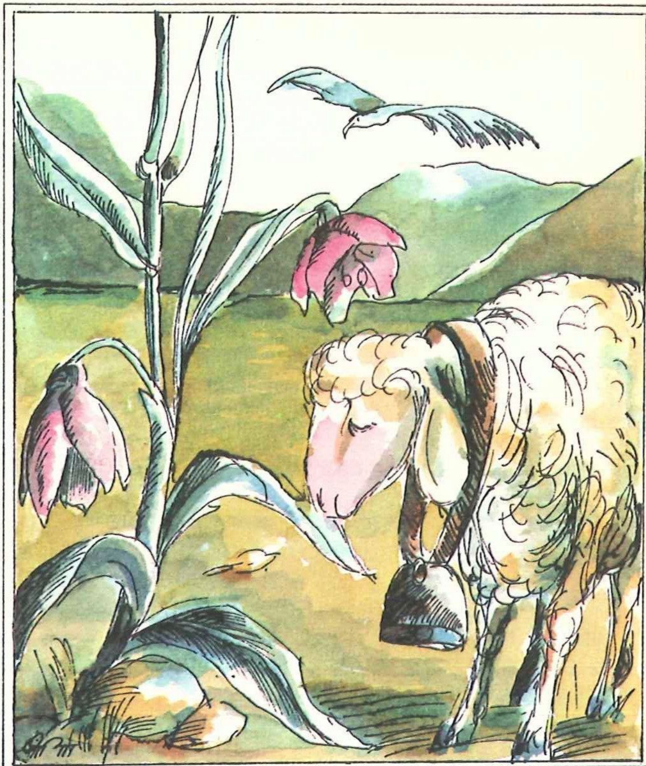
Az öreg elgondolkozott, s mint a fű alkonyatkor, gyöngyharmatos lett a szeme.

Fütty sóhajtva szusszant egy nagyot, s a vackát mélyítette.

Aztán elaludt.

Az öreg nézett arrafelé, bé a sarokba, majd visszafordította a fejét.

— Hát a juhok? — kérdezte.

— Jól járnak — mondta András.

— S hát a vén Mordiás? Nem bukkant még elé?

Andrásnak kicsire húzódott a szeme, mintha megcsípte volna a füst.

— Micsoda vén Mordiás? — kérdezte.

Az öreg nem szólt abban a percben. Hirtelen olyan érzése támadt, hogy nem kéne vala említeni ezt a Mordiást. De aztán mégis azt gondolta: jobb, ha tudja.

— A medvét kérdem — mondta.

— Miféle medvét?

Elmagyarázta az öreg, hogy él itt egy vén medve, vagy húsz esztendeje is van, hogy egyedül uralkodik ezen a tájon. Nagy és gyapjas, lassan jár, és örökké rossz kedve van. Áldozni kell neki minden esztendőben, mint egy szakállas, vén fejedelemnek.

— Hát ezt kérdem, hogy nem bukkant-e elé? — mondta.

— Nem — felelte András. — Merre tanyázik?

— Inkább a vízhez közel.

— S maga látta?

— Úgy üsmerem, mint más a nagyapját.

— S úgy hívják, Mordiás?

— Úgy.

András kacagott már rajta, olyan furcsa neve volt neki.

— S ki a keresztapja? — kérdezte.

— Egy szógám vót — mondta Gergely bácsi. — Az ragasztotta reá a Mordiás nevet. Jóformán minden héten találkoztak ők ketten, s megkérdezték egymást az egészség irányában. Én is barátkoztam véle, de nem szerettem.

Utáltam, ha láttam; s inkább megfordultam, s ellenkező irányba elmentem, hogy ne lássam.
András ismét kacagott, s úgy mondta:
— Úgyhát korcsomába nem járt véle!
— Nem!
— Pedig az ilyen megissza.
Így tréfálkoztak a medve fölött, majd megszították a tüzet, s lassanként elaludtak. A csillagok még tündököltek egy ideig, aztán dél felől meleg fuvalom keletkezett, s felhőket hajtott a csillagok elé. Hajnalban már erősen gomolygott a sok felhő, s meggyúródott egyik a másiknak a hátán.
Meleg volt alattuk a lég.
Mégis bajosan tudott megeredni az eső. De amikor megeredt, úgy délfelé, vagdosott a villám egyre-másra, s úgy meggombolyította a nyájat, hogy mint az aranygaluska, egyben volt az egész.
Gergely bácsi egy csonka vén fa alá húzódott, s András is melléje. Ami hely kettőjük között maradt, Fütty azt kívánta magának. Így várták meg, hogy a vihar elüljön, nagyjából legalább. S mire megcsendesedett, az idő is oda érkezett már, hogy Gergely bácsi indulhatott haza.
Nem lehetett még messze, amikor kisütött a nap. Olyan melegen sütött oldalból, hogy csupa párába borult hamarosan minden. Ahogy mendegéltek a juhok, úgy szállt belőlük a pára, hogy felhő kísérte őket; s ha megálltak egy-egy kövér darabon, a felhő is megállt.
Olyan kedve volt a természetnek, hogy mint a rügy a fára, úgy talált belé Fütty, a kutya. Ugrált mindenfelé, és szaladozott; egyszer a juhokkal játszott, s máskor a víz meredek partja felé iramodott, mintha a két meredély között át akarta volna ugrani a zúgó vizet, hogy jókedvéből szivárványt hajtson föléje.
— Mennyit ugrálsz! — mondta neki András.
Ugrált volna ő is szívesen, de valahogy restellette önmaga előtt. Felesége jutott eszébe, ki talán éppen most szoptatja otthon a kicsi gyermeket. Mire haza kerül innét a hegyi világból, már nem is kell szoptatni a legénykét, olyan nagy lesz!
— Lassan tán megjavul a világ is . . . — gondolkozott el.
Fütty megzavarta.
— Vá, vá, vá!
Gyorsan ugatott és hegyesen. Mintha a hangból apró torlaszokat rakott volna maga elé. Kicsit messzecske volt, a víz irányában, hol kövér bokrok s málnabokrok duzzadoztak.
Bár gyérebben már, de pára is libegett még, s nem lehetett tisztán odalátni. A juhok is hegyes füllel figyeltek, majd megdurrantak, s mint a hullám, úgy kezdett hömpölyögni a nyáj.
Fütty ismét ugatott.
András megindult lassan arra, hadd lám, mit fedezett fel a kutya. Csak egyet-egyet lépett, hogy jól tudjon figyelni. Aztán, az egyik lépésnél, a lába ott maradt a levegőben, mintha lépcsőre tette volna.
— Mordiás! — mondta.

Csak a fejét látta még a vén medvének, a mogorva, bozontos fejét. De már elétünt a nyaka után a dereka. Nagy volt és kopott, tincsekben lógott róla a gyapjú. Egykedvűen jött, mintha unná az életét egy kicsit. Andrásnak hideg lett a homloka, s hirtelen émelyedni kezdett. Úgy érezte, hányni kell mindjárt, ha meg nem mozdul.
Előrelépett kettőt.
A harmadiknál már szagot vett a medve, felpillantott és megállt. Nem látszott rajta semmi meglepődés. Csak nézte egy ideig Andrást, aztán megfordult, és elindult visszafelé. András is megindult utána, s szorította erősen a botot, minek a bunkóját előretartotta. Egyre közelebb ment, majd egy kicsit oldalt, hogy a meredek part felé térítse a medvét.
Fütty a háta mögött vakkantásokkal biztatta.
S Mordiás egyre húzódott, bölcsen és engedelmesen. Elment egészen a meredek partig,

ott lenézett a mélybe, hol megáradva zúgott a víz. Aztán megrázta a fejét, mintha elszédült volna, s visszafordult.

András megállt egy pillanatra.

De a másikban már forróság öntötte el a homlokát.

— Megfürdesz, Mordiás! — mondta.

S arra már ülőhelyzetet vett a medve is, törzse egyenesen állt, mint az oszlop, két első lábát előrenyújtotta, s foga fölött felhúzta ínyét. Morgott, mint a föld.

A bot közeledett hozzá, a levegő tüzes volt már, s alul zúgott a víz.

— A bot pedig, mint a kieresztett, vad buzogány, úgy ugrott neki a bozontos mellnek. Egy ordítás hallatszott, a medve megtántorodott, de akkor megragadta hirtelen a botot, s odarántotta Andrást magához.

Mintha szikla zuhanna, úgy zuhantak együtt az árba.

A hullámok eltakarták mind a kettőt. Fütty reszketve nézett utánuk. De két hajlással alább felbukkantak újra. Újból elmerültek, s újból felbukkantak. Háromszor együtt, öldöklő küzdelemben, a szennyes habot túrva.

De negyedszer csak András egyedül.

Vízbe dőlt fűzfához akasztotta karját, melyből csorgott a vér. Ahogy kiemelte lassan a fejét, abból is csorgott a vér. Jobb füléből csak egy kicsi foszlány maradt meg. Szennyes, habos víz dőlt a száján.

Úgy lógott, mint az emberiség egy rettentő háború végén.

De győztesen mégis!

Mire kivergődött, jó messze lent, valahogy a partra, már a sas ott keringett ismét a nyáj fölött a magasban. Aztán elrepült ő is, hogy teljességgel nyugalom lehessen a kövér havasi világban, mely immár háborítás nélkül nappal a bárányoké s éjjel a csillagoké.

A Karancs öreg manója

Karancs erdejében élt egy öreg manó. Nagyon szerette a fákat.

Kirándulás közben elfáradtam, lepihentem egy forrás mellé. Rejtekéből kibújt a manó és mesélt:

— Milyen meggondolatlanok az emberek, mennyi bánatot okoznak. Kivágják a fákat. Sok energia, viharral való küzdelem percek alatt semmivé válik a csikorgó fűrészek foga alatt...

Parányi kezével megsimogatott, könnyes szemével rám nézett és kért, legyek meggondolt, fákat ültető és szerető ember.

Csanaki Judit 4. a. Budapest

A kéményseprő és a kutya

Nagymamának volt egy fehérszőrű foxi kutyája, úgy hívták, hogy Bundi. Arról volt híres, hogy nagyon haragudott a feketeruhás kéményseprőre. Történt egyszer, hogy éppen kéményseprő-járáskor, nagymamám becsukta Bundit az üres disznóólba, nehogy megharapja a kéményseprőt. Bundi azonban addig ügyeskedett, míg valahogy két léc között kiszabadult és úgy nekiugrott a kéményseprőnek, hogy még a fekete papucs is leesett a lábáról a nagy sietségben, ahogy átugrott a kerítésen.

A legközelebbi kéménytisztításnál már nagymamám a konyhába zárta be a fehér foxit. Ott vonított nagy fájdalmasan, amíg a kémények fekete mestere végezte a munkáját. Amikor aztán kinyitottuk az ajtót, egy füle hegyéig fekete kutya rohant ki a konyhából rémes vonítással. Szegény állat a kéményből lesepert koromtól olyan fekete lett, akár a kéményseprő. Bundi izgatottan ugrált körül engem is, aki akkor éppen hófehér új ruhámban pompáztam, de csak addig, amíg Bundi bundájáról rámhullott koromtól én is fekete lettem. Ezután már nemcsak Bundi, hanem én is sírósan és kormosan összekenve ácsorogtunk az udvaron. Ezután már nagymamám nem tehetett mást, mint hogy engem ruhástól a mosóteknőbe, Bundit pedig az esővizes hordóba dugott és úgy megmosdatott, hogy mi újra fehérek lettünk és csak a kéményseprő maradt fekete.

Hóvirág őrs, 4. c. osztály, Salgótarján

Egy asztal története

Volt egyszer egy nagy kerek erdő. Az erdő közepén állt egy nagy magas tölgyfa. A fa egyik ágán vadgalamb fészek volt. A fészekben éhes fiókák csipogtak. A tölgyfa kevés napfényt kapott és így eléggé elszáradt.

A fa egyik reggel fejszecsapásokra ébredt. Egy nagy szakállú, pödört bajuszú favágó odalépett hozzá, átkarolta a fát és felkiáltott: Ez megfelel! Hívta is társait. Nekiláttak a fa vágásának. A fa nagy robajjal eldőlt.

Egyszercsak egy nagy üzemben találta magát, ahol letördelték az ágait és kettéfűrészelték. Kerek asztalt formáltak belőle és egy lakberendezési üzletbe szállították. Egy barátságos család rögtön megvette. Hangulatos lakásba került. A másnapot már egy szekrény és egy puha karosszék társaságában töltötte.

Tán most is ott áll, ha meg nem sántult.

Bouquet Gusztáv 3. o. Budapest

Őrsi tisztségviselő
a krónikás

Téged a napló vezetésével bíztak meg társaid, vagyis te vagy az őrs krónikása. Az őrsi élet minden eseményét neked kell megörökítened. De azért ne ijedj meg, ez nem azt jelenti, hogy éjjel-nappal körmölj. Az őrs tagjai bizonyára szívesen segítenek ebben a munkában. Legfontosabb munkaeszközöd:

a napló.

Az úttörő boltban vehetsz díszes kötésű naplót, melybe az eseményeket leírhatod, de magad is csinálhatsz hasonlót. Ötletes az a napló, melyet lapokból fűzöl össze. Ebben egy-egy lapot egy-egy gyerek tervez meg, rajzol, készít el, és te állítod össze!

Bandiék a kirándulásról emléket készítettek. Beleragasztották a gyűjtött levelezőlapokat a tájról készített vázlatba, az egyik oldalon egy mese volt, a másikon egy népdal szövege, melyet ott hallottak, ahol jártak. Díszítették még lepréselt virágokkal, növényekkel.

Feladatod az úttörőlapok ismertetése is!

Az egyik összejövetelen vigyél be a Kisdobosból kivágott címeket! Tűzd fel a táblára, kartonra! A pajtások mondják el miről szólnak! Zsüri döntse el ki a legügyesebb mesélő, s ki olvassa rendszeresen a lapokat! Az őrs jutalmazza meg őket!

Rendezz néha vetélkedőket!

Mondd meg az őrsnek, hogy a tisztségviselő-választásról, szóban, 5 mondatban be kell számolni a következő foglalkozáson! Mindenki nevezhet. Döntsétek el közösen, ki fogalmazott a legszebben, legérdekesebben! Aki győzött, az készítheti el ezt a bejegyzést a naplóba.

Segíthetsz a rajösszejövetelek, ünnepélyek előkészítésében.

Irányítsd úgy társaidat, hogy ünnepélyeitekről, ünnepélyes rajösszejöveteleitekről, díszes meghívóval adjatok hírt! A meghívó készülhet kettéhajtott rajzlapból, melynek belső oldalára írjátok a szöveget, s a külsejét színes papírból, filcből kivágott jelekkel díszíthetitek.

A csapat akcióira készített nevezési lapokat mindig közösen tervezzétek meg! Az elkészült „művekből” rendezz kiállítást!

Horváth Edit

Dobra verjük!

Szabó István

Lombok alatt

Lomb ala-
lomb ala-
lomb alagúton
diri dim dom
daridom

fut Kata
fut Kata
fut Kata lányom
diri dim dom
daridom

ágközi
ágközi
fénybogaracska
diri dim dom
daridom

búvik a
búvik a
napsugaracska
diri dim dom
daridom

nyílik a
nyílik a
vad lilomszál
diri dim dom
daridom

illata
illata
lombok alatt száll
diri dim dom
daridom

Talán most is sikerül — bizakodnak Egerben a Mező Imre úttörőcsapat kisdobosai és úttörői. Az elmúlt tanévben ugyanis az Ügyesség-bátorság sportversenyben az ő csapatuk őrsei szerezték meg a városi versenyben a harmadik helyezést. Ez az eredmény azért nagyszerű, mert városukban két torna-tagozatos iskola is működik, és nem volt csekélység azok őrseitől a remek helyezést elnyerni.

Kiállítás őrsi alapítólevelekből. Kész ötletbányára lel, aki bekukkant a nyíregyházi Szamuely Tibor Úttörőház egyik legsikeresebb kiállítására, amelyet a helyi tanárképző főiskola ifivezetői rendeztek. Szabolcsi pajtások! Ha tehát a nyáron kissé túlságosan is kikapcsolódtatok volna, s az őrsi alapítólevél elkészítéséhez nem találnátok kedvetekre való megoldást, nézzetek körül az úttörőházban. De ha a tieteket jobbnak látjátok, vigyétek el, és mutassátok meg ti a kiállítóknak. Minden bizonnyal örömmel látnak így is, úgy is benneteket.

Fából — vízimadár. A nyíregyházi úttörőház csónaképítő szakkörének helyiségében láttam a fából esztergált vízimadarakat, amint szőlőtőkékből készült, kecses tartásukhoz méltó talapzaton kapaszkodtak. Társaságukban remekül megfértek a közismert mesefigurák, a kisdobos-ezermester szakkör munkái. Ha nem láttam volna a bonyolult gépeket és a biztos gyerekkezeket is, amelyek e gépekkel bántak, bizony, tán nem hittem volna, hogy a szakkör tagjai készítették az időleges kiállítás remekbe sikerült darabjait. „Jó mulatság, férfimunka volt!"

Ismét egy évforduló: az egri Hámán Kató Úttörőház 25 esztendős lett. Ebből az alkalomból jelvényszerző versenyt hirdetett Eger úttörőcsapatainak és Heves megye vezetőképző klubjainak. Egyéni benevezéseket is elfogadtak a Ház vezetői a Barátok lettünk cím elnyeréséért folyó küzdelembe. Hogyan lehetett jelvényeket gyűjteni? Az úttörőház rendezvényein, találkozókon, vetélkedőkön, túrán, kiránduláson, akadályversenyen, sőt a meseszobában vagy a játékszobában is egy-egy kellemes, csoportos foglalkozás után. Az úttörőmozi és gyermekszínház szorgalmas látogatóinak jutalma ugyancsak jelvény a csapatnak. A vezetőképző tanfolyamon, ötletvásárokon aktívan szereplő pajtások pedig egyénileg is megkaphatják a jelvényeket. A szakkörökben próbázó pajtások jutalma is jelvény.
Mire ez a tudósítás megjelenik, a küzdelem eldől. De aki már egyszer megszerette a hevesi pajtások közül az úttörőházat, és ott barátokat szerzett, ezután jelvényszerző akció nélkül sem mond le róluk.

Folytatása következik. Azok a kisdobosok, akik résztvettek a pécsi úttörőház nyári programjaiban, úgy döntöttek, hogy ősszel, sőt télen sem hagyják abba megkezdett játékaikat. Akik a Hullámfürdőben megtanultak úszni, továbbra is rendszeresen gyakorolják az úszást. Az ifjú „sólyomszemek", akik a nyáron légpuskás és légpisztolyos lövész szakkörbe jártak, akár télen is megpróbálják majd eltalálni az engedélyezett célpontokat. A legnehezebb dolguk a sárkányklub tagjainak van: nekik, a leggyönyörűbb sárkánypéldányokkal együtt ki kell várniuk a sárkányeregetésre való jó időt.

Karácsonyfadísz. (Mellékletünk leírása.) A két színes csíkból készítsetek egy karikát (körpántot) úgy, hogy az A jelű csík vége alá ragasszátok az A pettyes nyelvecskét, a B alá a B-t. Amíg ez szárad, vágjátok körül a hat „függelék"-rajzot. Hajtsátok félbe és ragasszátok össze.
A baloldali mintarajzot jól figyeljétek meg! A karika alsó köröcskéibe fűzzétek fel színes fonallal a csillagot, harangot, szívet stb. A felső lyukakba fűzzetek kb. 20 cm hosszú fonalakat. Húzzátok rá a zöld karikát, és csomózzátok össze a fonalak végét. Az így kapott karikadíszt, függő koszorút felakaszthatjátok fenyőfára, lámpára, kampóra stb.
Ezt a kivágós feladatot sok ötlettel változtathatjátok. Egy karikára csak egyféle függeléket, pl. csillagot akasszatok körbe. Egy másik karikára a harangokat stb. Ha a színes csíkot kisebbre készítitek, a karácsonyfára is felakasztható. A függelékek karika nélkül is felrakhatók a fára, érdemes több példányban is elkészíteni ezeket. Ha a minta szerint az eredeti nagyságban készítitek el a függő koszorút, ragaszthattok kis fenyőgallyakat a karika külső oldalára, így hangulata még illőbb lesz a karácsonyhoz.

Kedves Coffi! Tudod, én télen egy kicsit szomorú szoktam lenni. Hogy miért? Azért, mert az iskola mellett van egy jégpálya, és suli után minden gyerek odamegy korcsolyázni. Én meg csak állok, és nézem.

A lányok hívnak néha, de előre nevetnek, mekkorát fogok puffanni a jégen. Ezért mindig azt mondom: – Sajnos, nincs korcsolyám... – Pedig van az is. És Paprika megtudta. Mindjárt noszogatni kezdett. – Gyere, én megtanítlak korcsolyázni! – Hogyisne, hogy mindenki rajtam vihogjon, amikor elesem! – Először is puhára esel, igaz? Másodszor meg senki nem fog látni, mert kora reggel, suli előtt megyünk majd a jégre! – Így is

lett. Eleinte persze kissé nehezen ment, de lassan belejöttem. Sőt otthon is gyakoroltam, görkorival.

Tegnap aztán Paprika kihirdette: az Oroszlán őrs ma a jégpályán találkozik! – Mindenki örült, csak én tiltakoztam: – Micsoda butaság! Én nem tudok korcsolyázni! Paprika, neked mindig olyan bogaras ötleteid vannak! – Mérgelődtem, morogtam,

aztán délután tátva maradt a szájuk, amikor közéjük libbentem én: POCAK, A JÉG TÜNDÉRE! Szia, Coffi! Pocak

Marék Veronika munkája

Horváth Andrea 2. oszt. tanuló munkája; Budapest

Postafiók 100

Legkedvesebb levelem decemberben. „Kedves Űr Kata! A napokban kevés hó esett. Édesapával és kisdobos pajtásaimmal lakásunk felé igyekeztünk. Kapunkhoz érve három hógolyót csináltunk, egy roskatag bödönt kellett eltalálni velük. Hárman eltalálták, csokoládét kaptak jutalmul. Az udvarban megnéztük a fára épített madárházat. Pethő Attila csokoládéval köszöntötte nagymamámat az őrs nevében. A gyerekek a játékaimhoz szaladtak. Később vetélkedőt rendeztünk az útjelek ismeretéből. Tárig még térképet is rajzolt a Sóstóról. Pajtásaimat édességgel kínáltam meg. Ezzel véget ért a kisdobos foglalkozás. Édesapámmal visszakísértük pajtásaimat az iskolába. **Kajáti Attila** 3. o. kisdobos 4400 Nyíregyháza, 3. sz. ált. iskola."

Együtt — egymásért. A vajszlói kisdobosok krónikása, Gágó Vali (7838 Vajszló, Ált. isk.) leveléből tudom, hogy a Télapó-ünnepségek során mi mindenre készülnek a másodikosok. Az idős embereknek — otthonukban — télapós műsorral kedveskednek. Az elsősöknek mesevetélkedőt rendeznek. És külön megdicsérem őket ezért: gondoltak az előkészítőbe járó 20 kisgyerekre. Tornászó Télapót készítettek nekik sajátkezűleg! Ezek a gyerekek biztosan nem idegenkednek már az iskolától, sőt! Várják, hogy a kedves-figyelmes kisdobosok közé kerüljenek mielőbb.

Csontos Erzsébet harmadikos kisdobos azt meséli, hogy Zójáról elnevezett rajuknak van egy patronáló brigádja. Ami papírhulladék adódik a munkahelyükön, összegyűjtik kisdobos-barátaiknak. Ők viszont az ünnepekre kis könyvjelzőket készítettek a brigádtagoknak, keresztszemes mintával varrták ki. Mindenki örült a kapott ajándéknak, de méginkább a másik örömének. (A Zója raj címe: Püspökladány, Általános iskola.)

Béres Erika hetedik osztályos úttörő, a harmadikos kisdobosok őrsvezetője (címe: 4622 Komoró, Úttörő út 4.). Hetedikesek és harmadikosok testvér-rajnak választották egymást. Ha a nagyok kirándulni mennek, föltétlenül magukkal viszik a kicsiket is. Falevelet, terméseket gyűjtenek, érdekes szép figurákat készítenek azokból. Csapatvezetőjük egyszerre dicsérheti az ügyes kisdobosokat, és az őket tanító-segítő úttörőket.

Nagy Klára negyedikes kisdobos (7000 Sárbogárd, Ady Endre u. 1.) irodalmi szakkörük sikereiről számol be. A járási és megyei Ki mit tud? vetélkedőn is aranyérmesek lettek. Csillebérci vendégszereplésre hívták meg őket. Mindehhez gratulálok, és ezen kívül a levél egy mondatához is: „Az elsősöket is bevesszük magunk közé, hadd tanuljanak, örüljenek ők is!"

Levélvárta. Sziládi Aranka másodikos kisdobos (8888 Lispe, Petőfi út 10.) annyira szeretne levelezni, hogy édesanyjával íratta meg az első levelét, csakhogy szebb legyen. Aki ír neki, annak már saját kezűleg válaszol biztosan. Szakács Tamás (7624 Pécs, Sziget u. 25.) alsótagozatos fiúval szeretne levelezni, de az se baj, ha lány, csak írjon mielőbb! Miklovicz Mária harmadikos kisdobos (4631 Pap, Táncsics út 2.) azt írja: „Megtisztelne Űr Kata, ha kiírná a Kisdobosba, hogy levelezni szeretnék!"

Ilyen udvarias kérésnek, nem tudtam ellenállni, meg is toldom egy biztatással: írjatok Marikának gyerekek! És még táncoslábú Varga Andreának is írjatok (7400 Kaposvár, Szombathely u. 8.), aki a táncolás mellett legjobban levelezni szeretne!

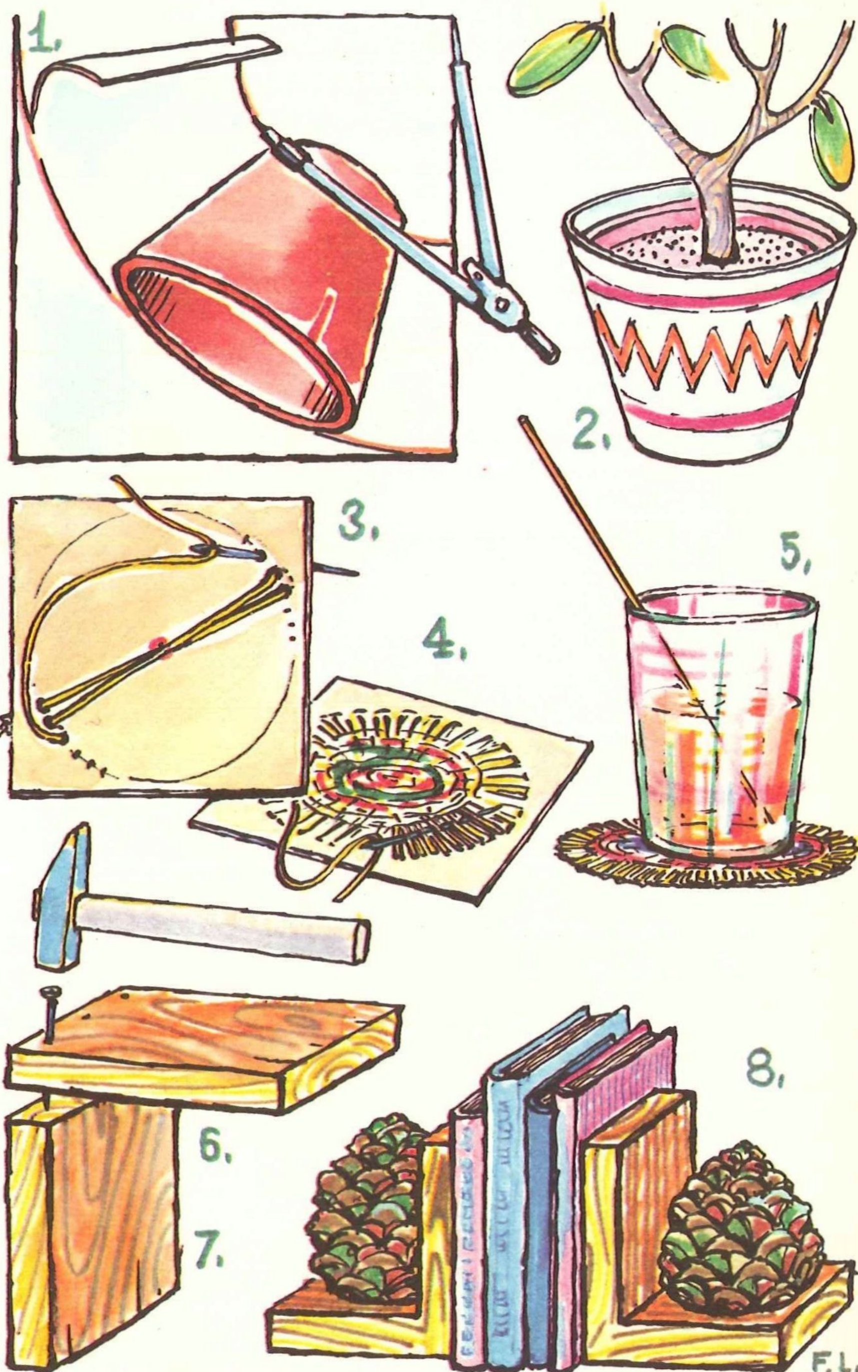
Űr Kata

Ferkai Loránt: Ajándék, ajándék, ajándék...

Családod felnőtt tagjai mind megajándékoznak téged karácsonyra! Nem lenne szép, ha ezt — jó előre munkába kezdve — nem viszonoznád. Itt van például Nagymami, a szobanövényeivel. Hogy fog örülni, ha a cserepek szép védőburkot kapnak! Rajzlapból, kicifrázva! Ehhez csonkakúp-alakú formát kell kialakítanod, mégpedig a cserép nagyságához illően. Fogd a cserepet — a növény lehetőleg maradjon azért benne —, és tedd akkora négyzetlap alakú papírlapra, hogy annak éle több mint kétszerese legyen a cserép magasságának. Óvatosan görgesd a cserepet a papírlapon (1. ábra), s közben jelöld a cserép „palástjának" határvonalait. Utána körzővel igazítsd szabályosra a köríveket, majd vágd ki a formát. Tölcsérré ragasztás előtt díszítsd ki szépen színes filctollal (2. ábra), s ha van odahaza színtelen lakk, azzal is vond át, fesd be.

Anyunak mindig nagy izgalmat okoz, ha a vendégek a kávés-, boros- vagy szörpöspoharakat a terítőre teszik. Nyomot hagy-e ott? Biztos hogy nem, ha van néhány pohár-alátétje. Rajzolj erősebb lapra — dossziékartonra, füzetfedélre — 6 cm-es sugárral kört (3. ábra), s azon 1 cm-enként jelöld meg pontokat. Keríts rafiát vagy műszál-rafiát, esetleg vastagabb zsineget, s nagy varrótűbe fűzve csillagalakban varrd ki vele a kör területét. Egyik lyukon szúrd be a tűt, a mellette levőn hozd ki, vezesd át a kör középpontja felett a kör átellenes oldalára és ott szúrd át ismét, míg be nem fedted egészen. A végén számold meg az átszúrásokat, mert páratlannak kell lennie, hogy a következő lépést — a középpontból kiinduló körbeszövést — el tudd végezni. Ezt úgy éred el, hogy az utolsó szúrás a középpontba kerüljön! A körbeszövés „stoppolás"-szerű legyen, vagyis egyszer a szál alatt, egyszer felette vezesd el a tűt (4. ábra). Szebb lesz az alátét, ha időnként más színű szálat használsz. A szálat magad is színezheted, filctollal, színes tussal, stb. Köröskörül hagyj 1,5 cm hosszú rojtokat, így vágd le ollóval a kartonról a kész alátétet (5. ábra).

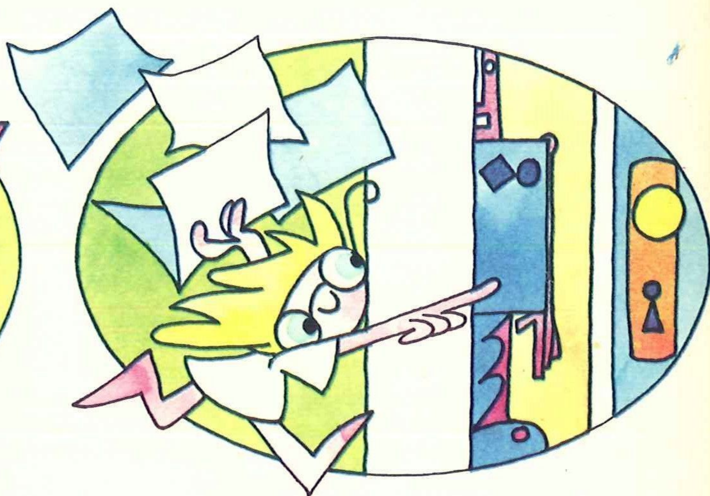
Apunak, Nagyapának könyvtartót készíts. Tíz cm széles deszkából vágj két 10, és két 14 cm hosszú darabot (6. és 7. ábra), s ezeket szegezd egymáshoz. Csiszold, lakkozd, majd díszként tégy rájuk fenyőtobozt (8. ábra), ökölnyi kristálykövet, kis korsót. S rájössz: ADNI NAGYOBB ÖRÖM, MINT KAPNI!

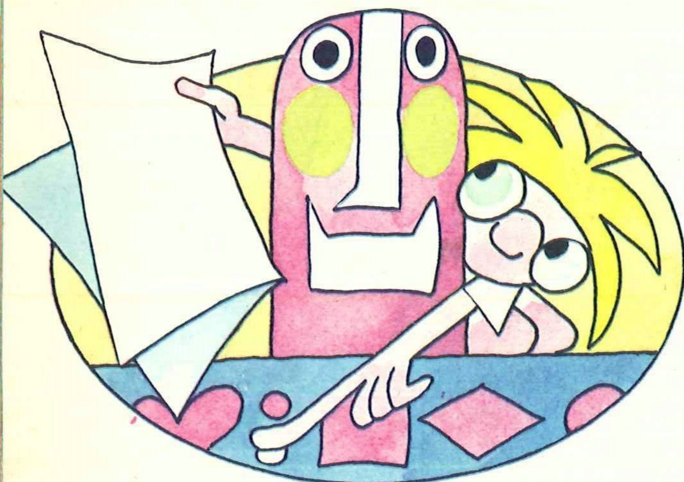
CSUPASZEM ÉS PLÉHEMBER

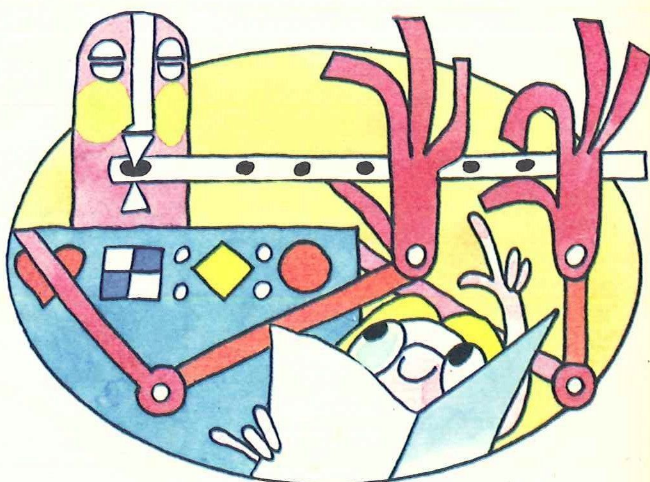
1. Milyen szépen játszik a fuvolás!

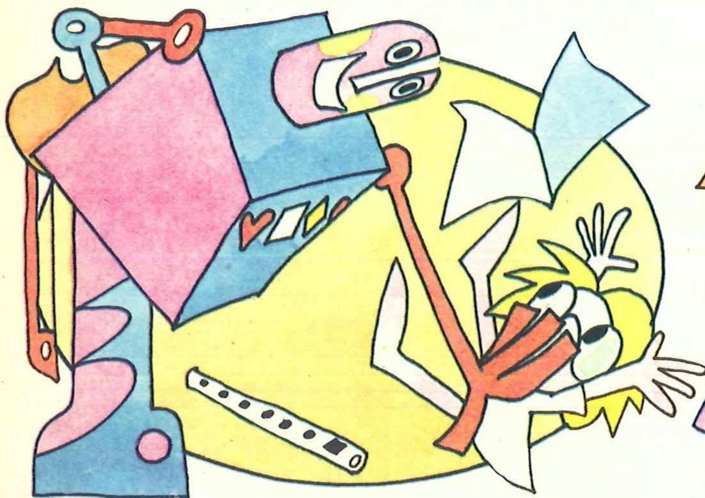
2. Robotom, most te következel.

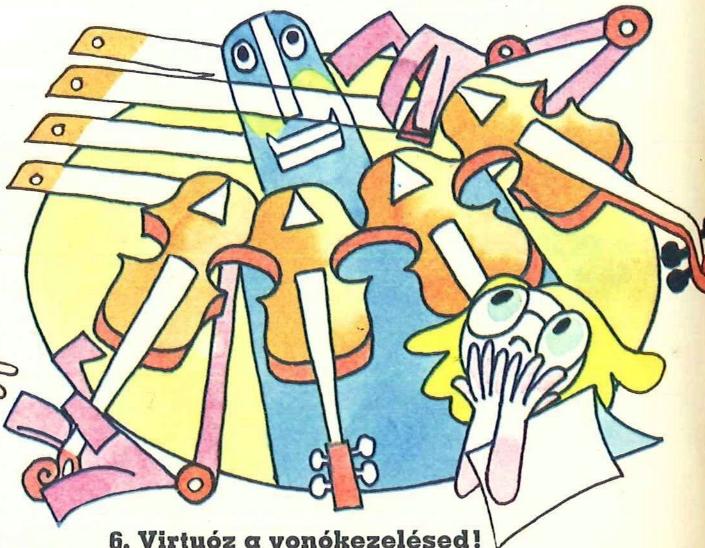
3. Itt a gomb: zene, zene, zene.

4. Nagy művész vagy, öregem!

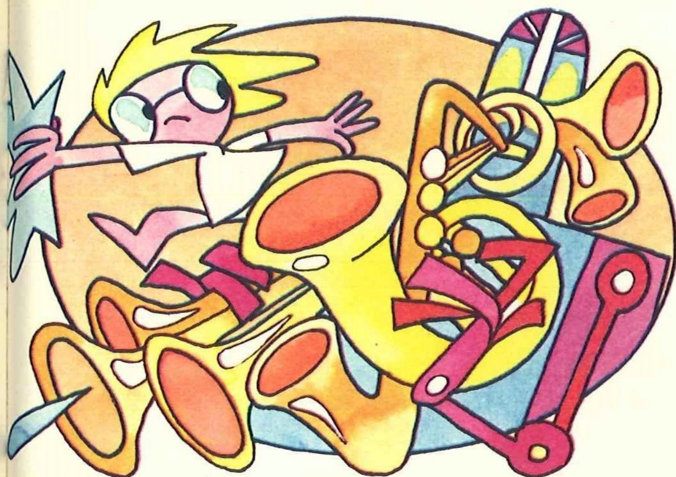

5. Mit lökdösöl?! Én vezényelek, nem látod!

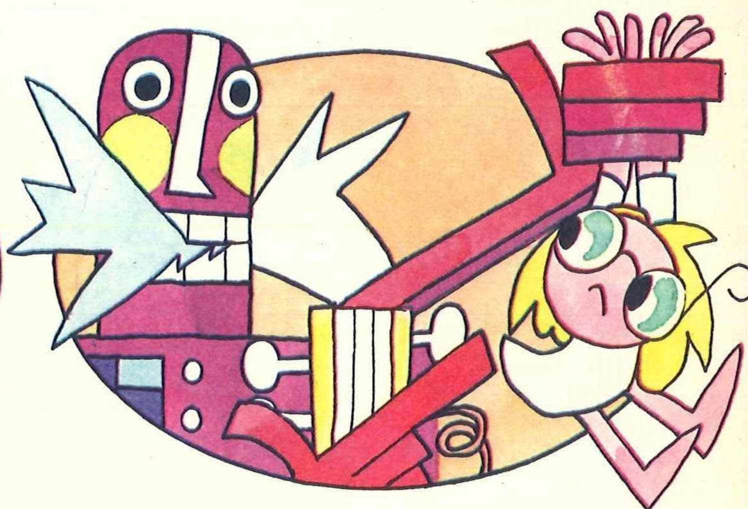

6. Virtuóz a vonókezelésed!

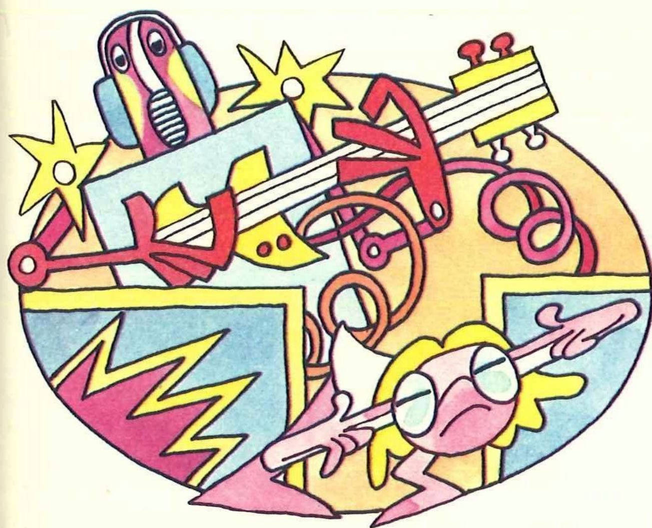
HÁZI KONCERT

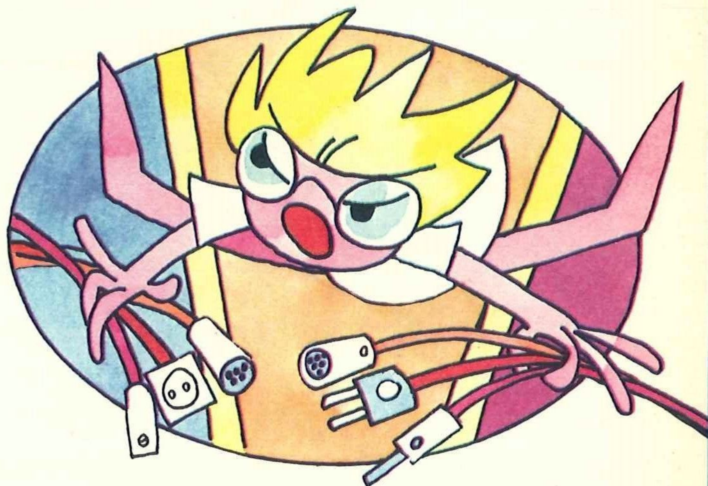
7. Ez már túl harsány nekem.

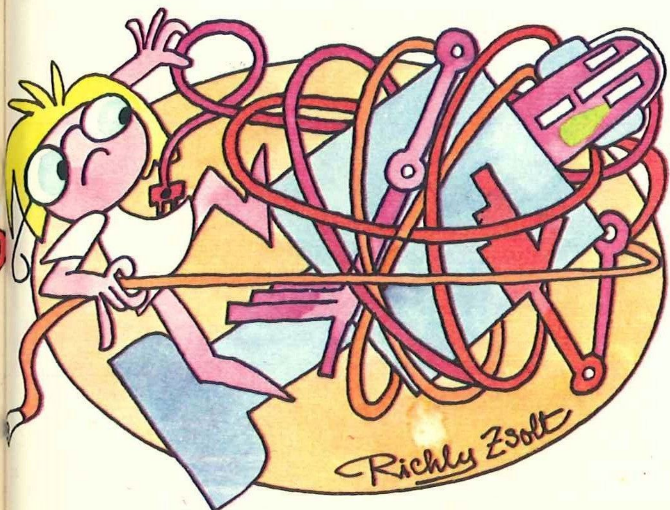
8. Eressz!!! Nem leszek a közönséged!

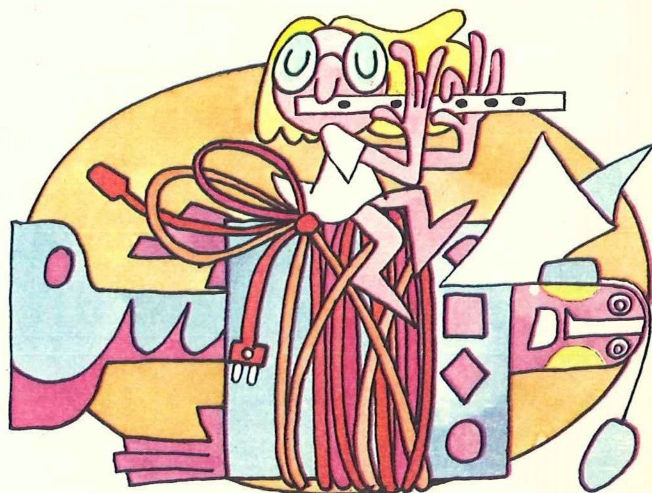
9. Segítség! Bekerített a hangfalakkal!

10. Elnézést, megszakítalak.

11. Remélem, most már megnyugszol.

12. Hallod, milyen szépen szól a fuvola?

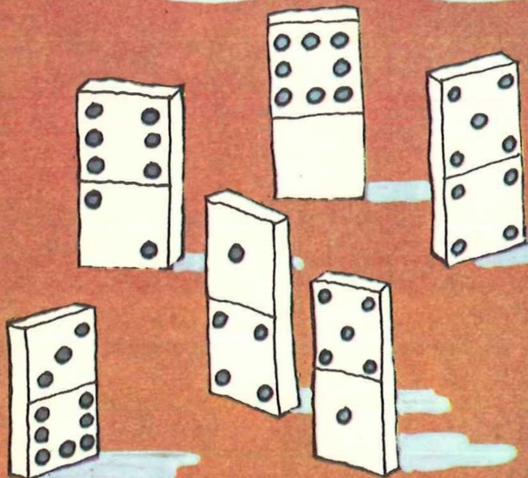
Decemberi fejtörő

Őrizd meg és küldd be februárban!

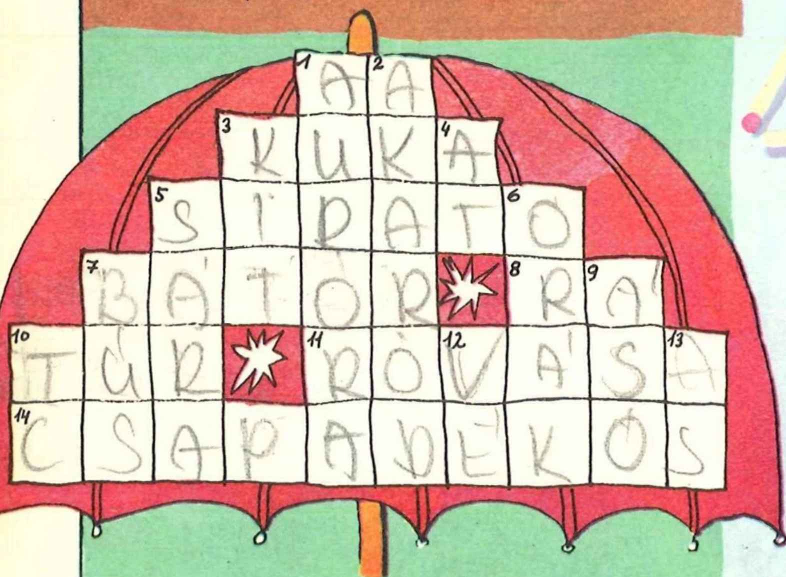
Nagy család

Peti és Juci testvérek. Juci azt mondja: Nekem ugyanannyi lánytestvérem van, mint fiú — Peti azt mondja: Nekem háromszor annyi lánytestvérem van, mint fiú. Hány fiú és hány lány van a családban?

Dominó

Forgassátok úgy el a dominókat, hogy a felső sorban levő pontok száma ugyanannyi legyen mint az alsó sorban levő pontoké.

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Azonos magánhangzók 3. Szemétgyűjtő 5. Gyászoló 7. Nem fél 8. Igekötő 10. Malac teszi 11. Vésése 14. Ilyen a novemberi időjárás

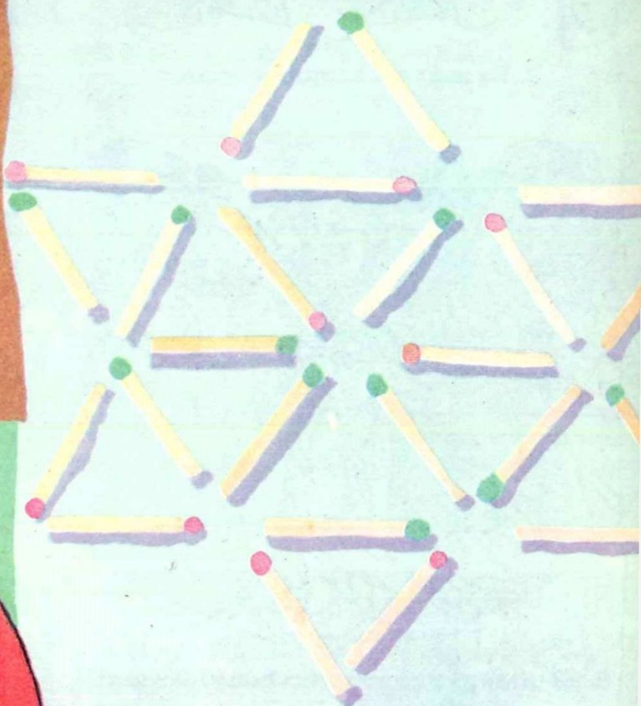
Függőleges: 1. A Forradalom csatahajója (ék. hibával) 2. Nagyon szeretnéd 3. Tárgyragos kérdőszó 4. Tata közepe 5. Lánynév 6. Többször hatvan perc 7. Szomorú 9. Kerti szerszám 10. Tisztelt cím 12. Kimondott betű 13. Lovas vége

Beküldendő: vízszintes 14 és függőleges 1.

Lóugrás

Olvassátok el a megjelölt betűtől elindulva lóugrás szerint ezt a mondatot.

Gyufarejtvény

Rakjátok ki gyufákból ezt a 12 háromszöget.

a) Vegyetek el 3 gyufát úgy, hogy 10 háromszög maradjon

b) Vegyetek el 3 gyufát úgy, hogy 9 háromszög maradjon

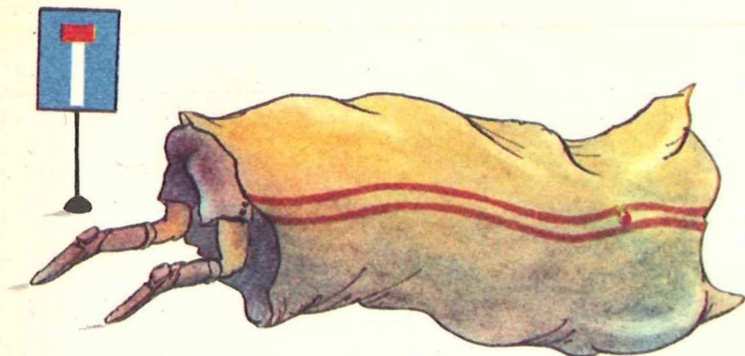
c) Vegyetek el 3 gyufát úgy, hogy 8 háromszög maradjon

Dallos Jenő:
Tréfás KRESZ-táblák

Zsákutca

Jobbra kanyarodni tilos

Autópálya

Autópálya vége

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVI. évf. 10. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 77.0984. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A borítólapokat Vida Győző rajzolta.

